KUJMXOQ4QMV5

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 109218/2024	S – JMK 72316/2024/OŽP/Vyk	Vykoukal/1536	31.07.2024

O P A T Ř E N Í O B E C N É P O V A H Y

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody ve smyslu § 29 odst. 1) a § 67 odst. 1) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, podle § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád"), a § 77a odst. 5 písm. g), § 13h odst. 2, § 37, § 43 a § 44 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon"), vydává opatření obecné povahy:

Článek I.
Předmět úpravy

(1) Tímto opatřením obecné povahy se v rozsahu územní působnosti Krajského úřadu Jihomoravského kraje jako příslušného orgánu ochrany přírody (dále jen příslušný orgán ochrany přírody) **stanovují bližší podmínky uplatňování Zásad regulace pajasanu žláznatého (*Ailanthus altisima*) v České republice**[1] (dále jen „Zásady regulace") za účelem jeho odstranění, případně kontroly nebo izolace.

(2) Současně se pro účel dle předchozího odstavce **povoluje výjimka ze základních podmínek ochrany přírodních rezervací, konkrétně k používání biocidů, a uděluje souhlas k činnostem omezeným dle bližších podmínek ochrany v přírodních rezervacích a přírodních památkách a souhlas k činnostem omezeným v jejich ochranných pásmech, konkrétně ke vjezdu, vstupu a používání chemických prostředků v těchto územích.**

Článek II.
Opatření k regulaci

(1) Při regulaci pajasanu žláznatého se postupuje v souladu s kap. 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace. Především je nutné:

a) Před odstraněním jedinců pajasanu žláznatého aplikovat chemické či biologické prostředky tak, aby byla v maximální míře omezena následná výmladnost. Ve výjimečných případech je možné zamezit další výmladnosti i odlišnými postupy. Zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy.[2]

[1] Věstník MŽP č. 6, červenec 2023
[2] Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči

b) Chemické či biologické ošetření provádět ve vegetační době.

c) Kontrolovat místo, kde byla opatření provedena, v následujícím roce i v dalších letech. V souladu se Zásadami regulace odstraňovat semenáčky či zmlazení.

d) Údaje o provedení regulačních opatření, tj. zejména o místě, termínu a rozsahu zásahu, bezodkladně oznámit příslušnému orgánu ochrany přírody.

(2) Opatření k regulaci pajasanu provádějí uživatelé nebo vlastníci pozemků v rámci běžné péče o pozemky.

(3) Pokud uživatelé nebo vlastníci pozemků s výskytem pajasanu žláznatého jeho regulaci neprovádějí, může je příslušný orgán ochrany přírody v rámci naplňování priorit dle čl. III vyzvat, aby za podmínek dle § 13j odst. 4 zákona zajistili jejich provedení, a informovat je o možnosti dalšího postupu dle § 68 odst. 3 a 4 zákona. Výzva se uživatelům či vlastníkům pozemků doručuje do datové schránky či písemně, a není-li to možné nebo účelné, prostřednictvím veřejné vyhlášky.

(4) Neobdrží-li příslušný orgán ochrany přírody do konce lhůty stanovené ve výzvě písemný projev vůle uživatele nebo vlastníka provést nezbytná regulační opatření, je v souladu s § 13j odst. 4 zákona oprávněn tato opatření provést sám.

Článek III.
Priority regulace

Pro regulaci pajasanu žláznatého se stanovují tyto územní priority:

1. Na území přírodních rezervací, přírodních památek, jejich ochranných pásem a v území do 500 m od jejich hranice:

a) Příslušný orgán ochrany přírody zajistí, aby opatření k regulaci pajasanu žláznatého byla zapracována do plánů péče o zvláště chráněná území, a to zpravidla v rámci jejich pořízení.

b) Příslušný orgán ochrany přírody zajistí inventarizaci výskytu pajasanu žláznatého.

c) V případě, že pajasan žláznatý ohrožuje předmět ochrany, vyzve příslušný orgán ochrany přírody uživatele či vlastníky dotčených pozemků k jeho odstranění obdobně dle čl. II odst. 3 a 4 tohoto opatření obecné povahy.

d) V případě nečinnosti uživatelů či vlastníků bude příslušný orgán ochrany přírody pajasan žláznatý sám průběžně odstraňovat.

e) Jakékoliv odstraňování pajasanů žláznatých bude probíhat metodami dle Zásad regulace.

2. Na území do 500 m od hranice národního parku, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a jejich ochranných pásem:

a) Příslušný orgán ochrany přírody vyzve na podnět správy národního parku či Agentury ochrany přírody a krajiny ČR uživatele nebo vlastníky pozemků s výskytem pajasanu

žláznatého k jeho odstranění obdobně dle čl. II odst. 3 a 4 tohoto opatření obecné povahy, v případě jejich nečinnosti ho zajistí sám.

b) Jakékoliv odstraňování pajasanů žláznatých bude probíhat metodami dle Zásad regulace.

3. Na území evropsky významných lokalit:

a) Příslušný orgán ochrany přírody ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR vyhledává a monitoruje lokality výskytu pajasanu žláznatého a vyhodnocuje jeho vliv na předměty ochrany.

b) Při zjištění závažné kolize výskytu pajasanu žláznatého s předmětem ochrany evropsky významné lokality vyzve příslušný orgán ochrany přírody uživatele nebo vlastníky dotčených pozemků k jeho odstranění obdobně dle čl. II odst. 3 a 4 tohoto opatření obecné povahy a v případě jeho nečinnosti ho může zajistit sám.

c) Jakékoliv odstraňování pajasanů žláznatých bude probíhat metodami dle Zásad regulace.

4. Na pozemcích s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah a produktovodů včetně jejich ochranných pásem, a na pozemcích vodních toků:

a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí při jejich správě a při údržbě technické infrastruktury či vodních toků, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace pajasanu žláznatého.

b) Příslušný orgán ochrany přírody jim bude předávat informace o místech výskytu pajasanu žláznatého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.

5. Na pozemcích ve vlastnictví obcí, kraje a státu, včetně pozemků svěřených do správy dalším subjektům:

a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí, aby všechny zásahy na těchto pozemcích probíhaly v souladu se Zásadami regulace. Průběžně navíc provádějí cílené kroky k odstranění pajasanu žláznatého.

b) Příslušný orgán ochrany přírody bude uživatelům nebo vlastníkům pozemků předávat informace o místech výskytu pajasanu žláznatého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.

6. Na lesních pozemcích ve vlastnictví státu a samosprávných subjektů, které jsou ve správě jimi zřizovaných organizací:

a) Uživatelé nebo vlastníci lesních pozemků průběžně provádějí cílené kroky k odstranění pajasanu žláznatého, zejména po rozvolnění porostu po výchovných zásazích a mýtních těžbách.

b) Zásahy k regulaci pajasanu žláznatého musí být prováděny v souladu se Zásadami regulace.

c) Informace o místech výskytu pajasanu žláznatého získají uživatelé nebo vlastníci pozemků od pověřené osoby[3] nebo z lesních hospodářských plánů.

Článek IV.
Ponechání jedinců bez zásahů

a) Samčí jedince či skupiny pajasanů žláznatých, které plní společenské funkce nebo jsou významné pro jejich vlastníky, zpravidla rostoucí na veřejných prostranstvích, v zahradách či v nepřístupných areálech, lze ponechat bez regulace.

b) Samičí jedince lze ponechat ve výjimečných a odůvodněných případech a pouze za předpokladu, že budou provedena všechna opatření k zabránění dalšího šíření druhu do krajiny.

c) Vlastníci pozemků s výskytem pajasanů žláznatých dle písm. a) a b) oznámí skutečnost, že chtějí vybrané stromy ponechat, příslušnému orgánu ochrany přírody.

Článek V.
Obecná úprava

(1) V rámci stavebních činností, zemních prací či těžby surovin je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření pajasanu žláznatého v zasažených plochách včetně míst ukládání biologického odpadu a zeminy.

(2) Při uplatňování Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy budou regulační zásahy prováděny přednostně na místech nového výskytu pajasanů žláznatých.

(3) Na pajasany žláznaté odstraňované podle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy se nevztahuje obecná ochrana dřevin dle § 7 odst. 1 zákona. Zásahy cílené na jejich regulaci se nepovažují za poškození dřeviny a pro kácení nadlimitních stromů či zapojených porostů[4] není potřeba povolení ke kácení.

(4) Je-li to účelné, vyzve příslušný orgán ochrany přírody uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační opatření, postupem obdobným jako v čl. II. odst. 3 a 4, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů, popř. taková opatření učiní sám.

(5) Šíření pajasanu žláznatého v důsledku nedodržování postupů dle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy může být podle příslušných skutkových podstat obsažených v zákoně postihováno jako přestupek.

Článek VI.
Platnost

Toto opatření obecné povahy platí od nabytí účinnosti do 31. prosince 2029.

[3] Viz § 28a zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon

[4] Dle vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení

Článek VII.
Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat řádný opravný prostředek.

Článek VIII.
Odůvodnění

Krajský úřad Jihomoravského kraje, jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody (§ 77a odst. 5 písm. g zákona) po posouzení listinných podkladů, informací přístupných z veřejně dostupných zdrojů, názorů vzešlých z odborné vnitroresortní diskuse a po zvážení všech známých okolností **přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým se stanovují bližší podmínky regulace** (§ 13h odst. 2 zákona) **pajasanu žláznatého**, invazního nepůvodního druhu uvedeného **na unijním seznamu**, který je na území České republiky značně rozšířen.

PAJASAN ŽLÁZNATÝ – NEŽÁDOUCÍ DRUH

Pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*) je exotická dvoudomá dřevina z jihovýchodní Asie. Pro svou odolnost, rychlost růstu i dekorativní vzhled byl vysazován především do větrolamů, na zpevnění erozních svahů, pro energetické využití, na ozelenění ploch podél silnic a železnic i jako okrasná dřevina vhodná do náročných podmínek městského prostředí. Roste na široké škále stanovišť. Vyhovují mu zejména teplé oblasti a sušší, propustné půdy. V rámci České republiky je těžištěm jeho výskytu především oblast jižní Moravy a středních Čech. Lze předpokládat, že s rostoucím vlivem oteplování se bude rychleji šířit do nových lokalit. Pajasan je konkurenčně silný, rychle roste, snadno obsazuje nová stanoviště a brání v růstu okolním druhům. Okřídlená semena se velmi dobře šíří větrem. Má rozsáhlý a houževnatý kořenový systém, do půdy vylučuje toxin ailanthon, který nepříznivě působí na okolní rostliny. Tato vlastnost je nejsilnější v počáteční fázi životního cyklu, kdy si semenáčky budují kolem sebe životní prostor. Pajasan má velmi silnou schopnost regenerace, při poškození intenzivně zmlazuje. Jeho dřevo je nekvalitní a poměrně křehké, stromy jsou v pozdějším věku náchylné k napadení houbovými chorobami, k lámání a vývratům.

V současné době je pajasan řazen mezi druhy s velmi vysokým invazním potenciálem nejen v rámci České republiky a Evropy, ale i v celosvětovém měřítku. Pro vzácnou přírodu jižní Moravy představuje dlouhodobý problém. **Ohrožuje biodiverzitu** především na otevřených nelesních stanovištích, nejvíce zranitelné jsou zejména cenné stepní lokality se suchomilnou a teplomilnou květenou panonského termofytika. Pajasan nepříznivě ovlivňuje **také mnoho okruhů lidské činnosti**. V zemědělství je problematickým plevelem především v sadech a ve vinohradech, jehož prostřednictvím se může přenášet karanténní patogen zlaté žloutnutí révy (GFDP). V lesnictví profituje ze své schopnosti rychle obsazovat narušená stanoviště, osidluje paseky a konkuruje původním druhům dřevin. Kořenovým systémem narušuje stavby, včetně dopravní infrastruktury, na mechanické zásahy reaguje mohutnou tvorbou výmladků. V obydlených oblastech je rizikem alergenní pyl. Z listových žlázek se v horkých letních dnech odpařují nepříjemně páchnoucí

aromatické látky. Vzrostlé stromy se mohou stát, vzhledem k horší kvalitě a křehkosti dřeva, hrozbou pro bezpečnost, a to i přesto, že na nich zvnějšku nemusí být jasně patrné znaky poškození.

V **Černém, šedém a varovném seznamu invazních druhů ČR**, který slouží jako odborný nelegislativní podklad pro práci s nepůvodními druhy, je pajasan zařazen na tzv. „Černý seznam" mezi druhy s výrazným vlivem na životní prostředí. Patří do kategorie BL2, u které je doporučen **stratifikovaný přístup**, tedy je z hlediska efektivity vynaložených prostředků vhodné zasahovat jen někde ve vybraných cenných biotopech nebo v určitých oblastech. Uplatňuje se u druhů, které jsou v území již velmi rozšířeny.

Pro omezení nepříznivého dopadu invazních druhů na přírodu, lidské zdraví i hospodářství přijal Evropský parlament a Rada **nařízení (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů** (dále jen „nařízení"), které vstoupilo v platnost 01.01.2015. Tento evropský předpis **přímo platný** pro všechny členské státy stanovuje základní pravidla pro nakládání s vybranými problematickými druhy. Na jeho základě byl vytvořen tzv. **unijní seznam invazních nepůvodních druhů (dále jen „unijní seznam")**, kam byl v rámci 2. aktualizace zařazen prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2019/1262 také pajasan žláznatý. Pro druhy na unijním seznamu platí zákazy jejich dovozu nebo převážení na území EU, držení nebo pěstování, uvádění na trh a uvolňování do životního prostředí. Ze zákazů mohou členské státy povolit výjimku jen ve striktně omezeném okruhu případů (pro účely výzkumu, ex-situ ochrany či využití invazního nepůvodního druhu k léčebným účelům). Nařízení zavazuje členské státy k tomu, aby zavedly na svém území účinná regulační opatření, která musí být přiměřená dopadům na životní prostředí a uzpůsobená konkrétním podmínkám daných členských států, vycházet z analýzy nákladů a přínosů a zahrnovat také pokud možno opatření na obnovu dotčených ekosystémů.

V českém právním prostředí dále upřesňuje podmínky evropského nařízení **zákon č. 364/2021 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů, tzv. "invazní novela"[5], která upravuje sedm souvisejících právních předpisů. Stěžejní je změna zákona **č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny,** účinná od 01.01.2022. Určuje kompetence, procesní a sankční postupy. Evropská nařízení a česká legislativa se vzájemně doplňují, a proto je třeba pracovat s těmito dokumenty současně.

ZDROJE ÚDAJŮ

Nezbytným předpokladem úspěšné prevence a regulace jsou u každého invazního druhu kvalitní údaje o jeho výskytu. **Sledováním a vyhodnocením míry rozšíření invazních nepůvodních** druhů je pověřena **Agentura ochrany přírody a krajiny** (§ 13f odst. 1 zákona). Ta získává informace jak z vlastní činnosti, tak od různých odborných subjektů i veřejnosti, a všechny údaje poté publikuje na svých internetových stránkách. Hlavním zdrojem informací je **Nálezová databáze ochrany přírody** (dále jen „NDOP")[6], která shromažďuje podklady od odborníků (například data z aktualizace vrstvy mapování biotopů, činnosti Ústavu pro hospodářkou úpravu lesů, lokálních projektů, terénních záznamů pracovníků ochrany přírody, odborných prací aj.) a také pozorování veřejnosti, odeslaná

[5]Důvodová zpráva viz Sněmovní tisk 731/0 [https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=168939]
[6]Nálezová databáze ochrany přírody [https://portal23.nature.cz/nd/]

prostřednictvím mobilních aplikací BioLog a iNaturalist. V době přípravy tohoto opatření obecné povahy obsahuje databáze přibližně 3500 nálezů pajasanu na území Jihomoravského kraje. Záznamy mají různorodý charakter. Odlišují se především svým rozsahem a mírou podrobnosti (bodové výskyty jednotlivých rostlin, linie, polygony, případně obecné informace o nálezech na úrovni mapovacích čtverců). Protože pajasan byl dlouhá léta považován jen za užitkovou a okrasnou dřevinu, jeho rozšíření nebyla (až na výjimky) věnována odpovídající pozornost. Jako doplňkový zdroj údajů o výskytu invazních druhů lze využít také odbornou botanickou databázi PLADIAS[7].

V současné době probíhá v rámci Operačního programu životní prostředí **celostátní projekt AOPK** s názvem **Mapování a monitoring invazních druhů (InvazMap)**. Jeho cílem je nastavit dlouhodobě funkční systém sběru dat, získat detailní informace o aktuálním rozšíření vybraných invazních druhů rostlin a živočichů, připravit podklady pro jejich budoucí likvidaci (eradikaci) a zamezit dalšímu šíření na konkrétních lokalitách. Doba trvání projektu je 2023–2029.

Invazní novela zavádí do **zákona č. 289/1995 Sb., o lesích**, (dále jen „lesní zákon“) **institut pověřené osoby** (§ 28a lesního zákona). Pověřená osoba v rámci inventarizace lesů shromažďuje, zpracovává a poskytuje údaje o výskytu invazních nepůvodních druhů dřevin a vyhodnocuje jejich dopady na stav a vývoj lesních ekosystémů i účinnost regulačních opatření. Získané poznatky předává Agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky.

ZÁSADY REGULACE

Protože pajasan na území České republiky spadá do zákonné kategorie „**značně rozšířený invazní nepůvodní druh na unijním seznamu**“, nechalo pro něj Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) vypracovat **zásady regulace** (§13h odst. 1 zákona). Jejich účelem je na celostátní úrovni určit **cíle**, stanovit **vhodné postupy** a také vymezit **prioritní území**, v nichž je potřeba regulace s ohledem na výskyt a šíření pajasanu zvlášť naléhavá. Podkladem bylo odborné vyjádření společné meziresortní komise, ta návrh zásad regulace pro pajasan odsouhlasila na svém 1. zasedání 12.04.2022. MŽP následně návrh zveřejnilo na své úřední desce dne 14.06.2022 se 60denní lhůtou pro **připomínky** ze strany veřejnosti (§ 13k odst. 1 zákona). Krajský úřad Jihomoravského kraje připomínkoval některé skutečnosti, zejména fakt, že aktuálně dostupné zdroje informací neobsahují relevantní údaje o současném výskytu pajasanu, který je na území jižní Moravy již velmi rozšířen, a jeho úplná eradikace je proto nereálná. Navrhoval stratifikovat cíle pro různé typy území tak, aby jejich dosažení bylo organizačně i finančně reálné, a stanovit úplnou eradikaci pouze pro cenná území. V ostatní volné krajině navrhoval kontrolu a za určitých okolností izolaci. Poukázal na nutnost podrobného plošného mapování, sám je schopen zjistit výskyt pajasanu nanejvýš ve zvláště chráněných územích, které má ve své gesci, a v jejich nejbližším okolí.

MŽP všechny došlé připomínky vypořádalo a zásady regulace **přijalo** protokolem č. MZP/2023/630/1603 dne 21. července 2023[8]. Sdělení odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o přijetí Zásad regulace pajasanu žláznatého bylo zveřejněno

[7] Pladias – databáze české flóry a vegetace [https://www.pladias.cz/]
[8] Vypořádání připomínek k zásadám regulace viz [https://www.mzp.cz/cz/aktuality_nepuvodni_invazivni_druhy]

v červencovém čísle Věstníku MŽP[9]. Zásady regulace mohou být v budoucnu **aktualizovány** na základě výsledků sledování (§ 13f odst. 1), dostupných poznatků o způsobech regulace nebo v souvislosti se změnami unijního seznamu.

Zásady regulace pajasanu žláznatého stanovují jako **dlouhodobý cíl managementu jeho úplnou eradikaci na území České republiky,** a to z důvodů vysoké míry invazibility, impaktu na lidské zdraví a hospodářství, ale i kvůli dobré znalosti efektivních metod eradikace. Ponechávají možnost **zvážit výjimky** v případě zachování vybraných kulturně a jinak významných jedinců, které bude možné účinně kontrolovat. V rámci střednědobých cílů eradikaci pajasanu doporučují nejprve v územích prioritních z hlediska ochrany přírody a v jejich okolí, pak na izolovaných nebo nově zjištěných lokalitách, podél koridorů (železnic, silnic, vodních toků) a na posledním místě se eradikace týká etablovaných porostů na ostatních lokalitách.

Vzhledem k rozdílnosti podmínek v jednotlivých regionech České republiky vydávají jednotlivé orgány ochrany přírody pro území, které mají v působnosti, opatřením obecné povahy **bližší podmínky uplatňování zásad regulace** (§ 13h odst. 2 zákona). Upřesní v něm zejména **priority postupu**, **jednotlivá opatření** k regulaci a, je-li to potřebné, **lhůty** pro jejich provedení. Pravidla se mohou vztahovat buď na celý územní obvod, nebo jeho dílčí část. Orgánu ochrany přírody dávají prostor řešit problém efektivně a komplexně za předpokladu, že disponuje potřebnými prostředky, odpovídající personální a časovou kapacitou.

METODY REGULACE

Zásady regulace obsahují také přehled vhodných metod, které se při omezení výskytu pajasanu osvědčily v praxi. Pro efektivní provedení zásahů je nezbytné je pečlivě nastudovat, případně lze také využít Standardy AOPK pro likvidaci vybraných invazních druhů rostlin[10], protože jejich podrobný popis je nad rámec tohoto opatření. Orientační tabulku s přehledem metod obsahuje příloha č. 1. **Nejvhodnější jsou tzv. metody chemické**, které zahrnují použití herbicidu, případně biologického přípravku. Nejlépe zabírají **metody cílené aplikace**, které spočívají v tom, že je vysoce koncentrovaný přípravek vpraven do vodivých pletiv rostliny, a ta postupně odumře. Postup účinkuje pouze ve vegetační sezoně, protože je založen na tom, že rostlina prostřednictvím proudění v cévních svazcích rozvede látku do svého kořenového systému. Přípravek se do kmene vpravuje injektáží do navrtaných otvorů nebo záseků, u menších výmladků se používá nátěr pletiv po sloupnutí kůry. Stromy je poté potřeba na místě ponechat nejméně dva měsíce (ideálně delší dobu), než účinná látka zapůsobí v celém kořenovém systému. Pokud není možné použít metodu cílené aplikace s časovým předstihem (například z důvodů bezpečnosti), Zásady regulace doporučují tzv. „odloženou injektáž“, tj. strom nejprve pokácet a injektovat pařez, na kterém raší výmladky. Jako méně vhodnou možnost uvádějí také zatírání pařezů koncentrovaným herbicidem bezprostředně po kácení. Z mechanických metod doporučují zásady regulace pouze vytrhávání drobných semenáčků, případně vytrhávání bagrem. **Protože druh po poškození většinou velmi silně**

[9]Věstník MŽP 2023, částka 6, červenec [https://www.mzp.cz/cz/vestnik_mzp_2023]
[10]Standardy péče o přírodu a krajinu, Likvidace vybraných invazních druhů rostlin, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR [https://nature.cz/web/cz/platne-standardy]

zmlazuje, nejsou mechanické metody efektivní, ale kontraproduktivní. Použity by měly být jen ve výjimečných případech, kdy jsou vyloučeny všechny ostatní možnosti.

Každý z **přípravků na ochranu rostlin** (v rámci tohoto opatření jsou zmiňovány herbicidy a biologické přípravky) smí být použit jen tak, jak je uvedeno v rozhodnutí o jeho povolení a na obalové etiketě. Tato pravidla jsou zavedena z bezpečnostních důvodů proto, aby minimalizovala dopad na zdraví lidí a na ostatní necílové organismy. Aktuální informace o tom, kdo a jakým způsobem smí s přípravkem nakládat, jsou dostupné v online Registru přípravků na ochranu rostlin[11] a na Rostlinolékařském portále[12]. Platnost povolení přípravku trvá obvykle 1-3 roky s možností dalšího prodloužení. V době tvorby tohoto opatření obecné povahy je pro metody cílené aplikace preferované Zásadami regulace (tj. injektáž, záseky, loupání kůry) registrováno v rámci tzv. menšinového použití pět chemických přípravků, tři z nich (Roundup Biaktiv, Roundup Klasik Pro a Touchdown Quattro) s účinnou látkou glyfosát (rozhodnutí platné do 15.12.2024) a dva přípravky (Ally SX, Savvy) s účinnou látkou Metsulfuron-methyl (rozhodnutí platné do 31.08.2027). Registrován je také jeden přípravek biologický (Ailantex), který obsahuje kmen houby přeslenatky (*Verticillium nonalfaalfae*) označený jako Vert 56 (platnost jeho registrace končí 14.10.2024). Všechny metody cílené aplikace pracují s přípravky o vysoké koncentraci (50-100 %). V současné době je tímto způsobem smí používat jen držitelé II. a III. stupně osvědčení pro nakládání s chemickými přípravky na ochranu rostlin[13] podle zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, což jsou například pracovníci v zemědělství, lesním hospodářství, v údržbě silniční nebo městské zeleně. Osvědčení lze získat po absolvování školení a písemného testu. Některá omezení použití herbicidů jakožto „závadných látek“ vyplývají z § 39 odst. 7 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách[14].

OPRÁVNĚNÉ OSOBY

Realizace opatření stanovených Zásadami regulace a tímto opatřením obecné povahy **provádí v rámci běžné péče o pozemek uživatel pozemku** (§ 13j odst. 4 a 5 zákona). Není-li takového uživatele pozemku, **odpovídá za provedení těchto opatření vlastník**. Neprovede-li uživatel pozemku, popřípadě jeho vlastník, tato opatření, neprovede-li je v souladu se stanovenými podmínkami, není-li schopen provedení těchto opatření zajistit, nelze-li to na něm spravedlivě požadovat nebo vyžaduje-li provedení těchto opatření činnost, která přesahuje rámec běžné péče o pozemek, **může provedení těchto opatření zajistit orgán ochrany přírody**. Tím je v tomto případě krajský úřad [§ 77a, odst. 5 písm. i) zákona]. Vlastníci a nájemci dotčených pozemků jsou povinni **provádění zásahů strpět** (§ 68 odst. 4 zákona). Vyžaduje-li provedení opatření činnost přesahující rámec běžné péče o pozemek, může orgán ochrany přírody uzavřít s uživatelem pozemku, popřípadě jeho vlastníkem, **písemnou dohodu** (§ 13j odst. 5 a § 68 odst. 2. zákona). Na likvidaci invazních druhů je možné využít také některý z dotačních titulů, které administruje AOPK[15].

---

[11] Registr přípravků na ochranu rostlin (vyhledávání v registru: kolonka *„plodina, oblast použití“* kategorie *„invazní dřeviny“*), dostupné na: [https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/].

[12] Rostlinolékařský portál ÚKZÚZ, dostupné na: [https://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/].

[13] Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin [https://eagri.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/odborna-zpusobilost].

[14] Aplikace glyfosátu na břehové porosty viz Věstník MŽP 2015, částka 7, červenec-srpen [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/doc/15E5BDAF0BFCD3F0C1257EB4004A1B3E].

[15] Dotační portál AOPK [https://dotace.nature.cz/so-invazni-a-expanzivni-druhy].

K JEDNOTLIVÝM ČLÁNKŮM VÝROKU

Článek I. (Předmět úpravy)

K odst. 1. Zde se kromě specifikace vlastního předmětu právní úpravy vymezuje území, pro které je toto opatření obecné povahy vydáváno. V souladu s článkem 19 nařízení EU 1143/2014, který se zabývá regulačními opatřeními značně rozšířených invazních nepůvodních druhů, jsou užity pojmy **odstranění** (úplná eradikace), **kontrola** (opatření k zajištění co nejnižší početnosti) a **izolace** (opatření proti šíření).

K odst. 2. Tímto opatřením obecné povahy se pro blíže neurčený okruh osob povoluje **výjimka ze základních podmínek ochrany přírodních rezervací,** konkrétně k používání biocidů [§ 34 odst. 1 písm. b) zákona], a uděluje **souhlas k činnostem omezeným dle bližších podmínek ochrany v přírodních rezervacích a přírodních památkách** (§ 44 zákona) a **souhlas k činnostem omezeným v jejich ochranných pásmech** (§ 37 zákona), konkrétně ke vjezdu, vstupu a používání chemických prostředků v těchto územích. Zdejší správní orgán se zabýval podmínkami pro zákonné povolení těchto výjimek (§ 37 odst. 4 a § 43 odst. 1 a 2) a došel k závěru, že pro cenná přírodní prostředí jsou významnější škody vzniklé působením invazního pajasanu než rizika spojená s použitím biocidů za předpokladu, že jsou používány podle pokynů odborných metodických materiálů (Zásady regulace, standardy AOPK) a jsou dodrženy další podmínky jejich použití dané příslušnou legislativou tak, aby byly jejich možné dopady na necílové organismy minimální. Odborné materiály označují většinu mechanických metod za kontraproduktivní, protože nejsou schopny invazi pajasanu zabránit – naopak vedou k silnému zmlazení a zhoršení stavu na lokalitě. K použití chemických a biologických přípravků tedy v současné době neexistuje přijatelná alternativa. Správní orgán proto došel k závěru, že v tomto konkrétním případě jde o **činnosti v zájmu ochrany přírody, jejichž povolení přispěje k zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněných území**[16]**.**

Článek II. (Opatření k regulaci)

Zásady regulace široce popisují postupy opatření k regulaci pajasanu žláznatého. V tomto článku jsou uvedeny jen základní principy, které je nutno respektovat. Zdůrazněna je nutnost používat při odstraňování pajasanů herbicid nebo schválený biologický přípravek k potlačení následné výmladnosti. Vzhledem k tomu je nutné proti pajasanům zasahovat ve vegetační době. Zásah proti jednotlivým stromům může být efektivní již napoprvé. Většinou však bude nutno řešit rozsáhlejší ohniska sestávající z plodných i sterilních dřevin, výmladků či semenáčků. V takových případech se nedá předpokládat stoprocentní účinnost prvního zásahu, proto je důležité kontrolovat lokalitu i v následujícím roce, resp. po dobu několika let, a důsledně odstraňovat přežívající, případně nově vyrostlé jedince. Provedení regulačního opatření je nutno oznámit zdejšímu orgánu ochrany přírody, nejlépe prostřednictvím elektronické pošty na adresu posta@jmk.cz. Oznámení by mělo obsahovat údaje o místě (parcelní číslo, katastrální území), datu, rozsahu (počet odstraněných jedinců či plocha, která byla ošetřena) a způsobu zásahu (použitá metoda). Tyto údaje jsou důležité z hlediska vyhodnocování aktuální situace ohledně rozšíření pajasanu žláznatého v jednotlivých katastrech a intenzity zásahů v celém správním území zdejšího orgánu ochrany přírody.

[16] Podrobněji viz časopis Ochrana přírody 2017/3 (Kulér V-VI) [https://www.casopis.ochranaprirody.cz/kuler-zpravy-aktuality-zajimavosti/herbicidy-a-jejich-pouziti-v-zchu/]

V další části tohoto článku je specifikováno, kdo je oprávněn či povinen opatření k regulaci pajasanu provádět. Jsou to především uživatelé a vlastníci pozemků v rámci běžné péče o ně, nebo i nad ni. Běžnou péčí se rozumí takový způsob hospodaření, který odpovídá druhu pozemku, resp. kultury na něm. Tento pojem může být různými subjekty chápán odlišně a jeho obsah se může v průběhu času proměňovat. Pokud uživatelé či vlastníci opatření k regulaci pajasanu sami neprovádějí, bude zdejší orgán ochrany přírody postupovat v souladu s prioritami regulace (čl. III) a v územích priority 1-3 aktivně konat. Především bude uživatele či vlastníky písemně či prostřednictví veřejné vyhlášky vyzývat, aby potřebné zásahy provedli, a poučí je, že pokud toho nebudou schopni či o to nebudou mít zájem, přičemž to po nich nelze spravedlivě vyžadovat, je orgán ochrany přírody oprávněn sám či prostřednictvím jiného zásahy provést. V takovém případě jsou uživatelé a vlastníci pozemků povinni provádění zásahů strpět a osobám, které je zajišťují, umožnit vstup na pozemky.

Článek III. (Priority regulace)

Vzhledem ke značnému rozšíření pajasanu žláznatého v Jihomoravském kraji stanovuje orgán ochrany přírody územní priority v postupech k jeho regulaci. První tři priority se týkají území významných z hlediska ochrany přírody. Z nich jsou pro Krajský úřad Jihomoravského kraje zásadní maloplošná zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“) tj. přírodní rezervace a přírodní památky, kterých je ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy 291. V nich bude cílem zmapovat výskyt pajasanu žláznatého a zapracovat informace o jeho výskytu včetně návrhů na postupy jeho eradikace do plánů péče. Pouze v případě, že bude identifikováno ohrožení předmětu ochrany, přistoupí orgán ochrany přírody bezodkladně ke krokům vedoucím k jeho odstranění. Bude přitom postupovat ve spolupráci s uživateli či vlastníky dotčených pozemků podle zásad prezentovaných v čl. II. S ohledem na značný potenciál šíření pajasanu, bude pozornost věnována i území do 500 m od hranice ZCHÚ.

Obdobně bude zdejší orgán ochrany přírody postupovat v případě, že pajasan bude ohrožovat předmět ochrany velkoplošného ZCHÚ (národní park nebo CHKO) nebo maloplošného ZCHÚ v národní kategorii ochrany (národní přírodní rezervace nebo národní přírodní památka), přičemž jeho výskyt bude lokalizován mimo hranice tohoto území, resp. i mimo hranice jeho ochranného pásma, je-li vyhlášeno. Očekává se však, že problém bude identifikován místně příslušným orgánem ochrany přírody, tj. příslušnou správou národního parku nebo Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, a zdejší orgán ochrany přírody obdrží z jeho strany podnět k řešení.

Rovněž v případě evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) se primární pozornost soustředí na místa, kde bude identifikována kolize výskytu pajasanu s předmětem ochrany. V nich zdejší orgán ochrany přírody zajistí jeho eradikaci postupem dle čl. II. Na ostatním území bude rozšíření pajasanu monitorováno a jeho vliv na chráněné zájmy vyhodnocován.

S úplnou eradikací pajasanu žláznatého na území přírodních rezervací či přírodních památek včetně pásma širokého 500 m kolem jejich hranic, v pásmu 500 m od hranice velkoplošných ZCHÚ a maloplošných ZCHÚ v národní kategorii a z území EVL se počítá v delším časovém horizontu, který překračuje dobu platnosti tohoto opatření obecné povahy.

Další prioritou pro řešení problematiky pajasanu jsou pozemky s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah a produktovodů včetně jejich ochranných pásem a pozemky vodních toků vzhledem k tomu, že jde o koridory, kudy se druh snadno šíří. Dřeviny jsou na těchto pozemcích často běžně odstraňovány v rámci jejich správy a údržby.

V případě pajasanu jde především o to, aby příslušné zásahy probíhaly v souladu se Zásadami regulace. Obdobné platí pro pozemky ve vlastnictví obcí, kraje nebo státu včetně pozemků lesních jen s tím rozdílem, že riziko rozšíření pajasanu do nových území je zde výrazně menší. Zdejší orgán ochrany přírody v těchto případech bude především poskytovat informace o rozšíření pajasanu a správných způsobech zásahů proti němu.

Článek IV. (Ponechání jedinců bez zásahů)

Zdejší orgán ochrany přírody zohledňuje, že v prostředí lidských sídel se mohou nacházet jedinci pajasanu žláznatého, kteří jsou důležitou složkou veřejné zeleně, příp. jsou obzvláště významní pro vlastníky pozemku, na kterém rostou. Méně problematické jsou samčí stromy, protože jejich potenciál šíření je mnohem nižší než u stromů samičích, ale i hodnotné samičí jedince lze ponechat, pokud bude zajištěno, že nebudou zdrojem šíření druhu do krajiny. Takovéto stromy by měly být evidovány, takže jejich vlastníci by měli skutečnost, že na jejich pozemku roste pajasan žláznatý, jenž by měl být dlouhodobě zachován, oznámit. Oznámení je možno zaslat elektronickou poštou na adresu posta@jmk.cz a mělo by obsahovat údaj o lokalizaci (parcelní číslo, katastrální území) a velikosti (průměr kmene nebo výška, příp. věk) stromu a důvodu pro jeho zachování.

Článek V. (Obecná úprava)

Při některých činnostech může docházet k odstraňování pajasanů za podmínek, kdy zmlazování či jiné jejich šíření v podstatě nehrozí. Jde například o stavební činnosti, při kterých jsou pajasany vykáceny, pařezy vytrhány a plocha je následně zastavěna. Obdobně při těžební činnosti bývá půdní povrch narušen tak, že jsou stromy odstraněny i s kořeny na velké ploše a do značné hloubky. V těchto případech je nutno dbát jen na to, aby při dopravě částí odstraňovaných stromů nebyl biologicky aktivní materiál (především nažky) ukládán na místa, kde by zapříčinil další šíření druhu.

Při úvahách, kde při omezených finančních i lidských zdrojích zasáhnout prioritně, by při eradikaci pajasanu měla být upřednostněna místa prvního výskytu. Důvodem je to, že zde bude zásah poměrně snadný, rychlý a nenáročný vzhledem k tomu, že takováto nová ohniska sestávají pouze z jednoho či několika mladých stromů. Pokud se však takové místo ponechá bez zásahu, resp. je ošetřováno neodborně, počet stromů se zvyšuje, rostou a množí se, takže náklady na pozdější eradikaci jsou násobně vyšší.

Dřeviny, které rostou mimo lesní pozemky, jsou chráněny před poškozováním a ničením bez ohledu na jejich původ a druh (§ 7 odst. 1 zákona). Povolení (§ 8 odst. 1 zákona) je nezbytné pro kácení dřevin, které splňují parametry stanovené prováděcí vyhláškou (č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení). Tato ochrana se na **invazní nepůvodní druhy dřevin** nevztahuje (§ 7 odst. 2 zákona) při jejich kácení či dalších zásazích nezbytných k přecházení či omezení jejich šíření podle § 13d až 13 l zákona. Přitom je nutno postupovat v souladu s podmínkami stanovenými v tomto opatření obecné povahy. V praxi to znamená, že vlastník, uživatel pozemku či jiný oprávněný subjekt bude moci pajasany kácet bez povolení či používat metody, které by za normálních okolností byly hodnoceny jako poškozování dřeviny (například injektáž herbicidu), pokud postupuje podle podmínek stanovených v tomto opatření obecné povahy.

Toto opatření obecné povahy neřeší **ochranu živočichů**. Zejména staré stromy mohou být útočištěm druhů **zvláště chráněných** (§ 48 zákona), například hmyzu, ptáků nebo netopýrů. V takovém případě je nezbytné požádat nejprve o výjimku z jejich ochrany (§ 50 a 56 zákona) věcně a místně příslušný

úřad (§ 77a, odst. 5, písm. o zákona), kterým je Krajský úřad Jihomoravského kraje. V případě, že stromy využívají k hnízdění **volně žijící ptáci** (§ 5a zákona), je třeba požádat o odchylný postup (§ 5b zákona) věcně a místně příslušný úřad (§ 77 odst. 1 písm. g zákona), tedy obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Součástí regulačních opatření (čl 19. odst. 2 nařízení) je možnost udělení výjimky pro **komerční využívání** invazního nepůvodního druhu na unijním seznamu (§ 13h odst. 3 zákona), která je v kompetenci krajského úřadu (§ 77a odst. 5 písm. h zákona). Protože omezení podle evropského nařízení by se měla vztahovat jen na živé jedince nebo jejich části, které se mohou rozmnožovat (odst. 3. preambule nařízení), nevztahuje se povinnost výjimky za účelem komerčního využívání na prodej dřeva pajasanu. V ostatních situacích je třeba podat žádost individuálně.

Zákaz přepravy uvedený v nařízení **se nevztahuje na přepravu v souvislosti s eradikací** (čl. 7 odst. 2 písm. d) nařízení). Pokyny v Zásadách regulace a v tomto opatření obecné povahy, které upravují nakládání s životaschopnými částmi pajasanu (tj. s nažkami a kořeny) v rámci procesu eradikace, považuje orgán ochrany přírody za dostatečné.

V místě, kde po odstranění invazních druhů vznikají obnažené plochy, náchylné k opětovnému obsazení nežádoucími rostlinami, je vhodné **napomoci obnově** původních ekosystémů (čl. 20 nařízení), například výsadbou vhodných dřevin, výsevem travobylinných směsí. Vlastník nebo uživatel pozemku je povinen postupovat tak, aby nedošlo k opětovnému rozšíření invazního druhu. Pokud je to účelné, může orgán ochrany přírody vyzvat vlastníka nebo uživatele pozemku, aby provedl opatření k obnově dotčených ekosystémů (§ 13j odst. 6 zákona), případně spolu mohou uzavřít písemnou dohodu (§ 68 odst. 2 zákona). Na opatření k obnově a zotavení poškozených ekosystémů, podpoře jejich odolnosti spolupracuje krajský úřad (§ 77a odst. 5 písm. i).

Povinností uživatelů, případně vlastníků pozemků je postupovat tak, aby nepoškozovali životní prostředí, zdraví a majetek jiných osob. V odůvodněných případech, kdy zanedbáním této povinnosti vzniká škoda (případně také zvýšené náklady spojené s údržbou okolních parcel) lze „zavlečení, vysazení nebo šíření invazního nepůvodního druhu“ postihovat jako **přestupek** [§ 87 odst. 1 písm. m); 88 odst. 1 písm. s) zákona]. Přestupkem je také porušení některého ze zakázaných způsobů využívání podle čl. 7 odst. 1 nařízení [§ 87 odst. 3 písm. p); § 88 odst. 2 písm. q) zákona].

Obdobná právní úprava je na úseku rostlinolékařské péče, kde lze šíření škodlivých organismů postihovat jako přestupek [§ 3 odst. 1. písm. a); § 79b odst. 1 písm. a); § 79f odst. 1 písm. a) zákona č. 326/2004 Sb.].

Článek VI. (Platnost)

Platnost opatření obecné povahy je navržena na pět let do konce roku 2029. Zdejší správní orgán předpokládá následné vydání navazujícího opatření, ve kterém bude možné zohlednit zkušenosti za předchozí období platnosti.

Návrh opatření se v souladu s § 172 odst. 1 správního řádu zveřejňuje vyvěšením na úřední desce krajského úřadu a současně jej krajský úřad rozesílá všem obcím, jejichž správních obvodů se

navrhované opatření týká. Vzhledem k územnímu vymezení tohoto opatření (správní obvod krajského úřadu) se jedná o všechny obce v Jihomoravském kraji s výjimkou těch, jejichž celý správní obvod leží uvnitř velkoplošných zvláště chráněných území (Rudice a Ostrov u Macochy v CHKO Moravský kras a Malá Vrbka, Nová Lhota, Radějov a Suchov v CHKO Bílé Karpaty). Tyto obce v souladu s citovaným ustanovením návrh rovněž zveřejní na úředních deskách svých úřadů, a to nejméně po dobu 15 dnů.

VYPOŘÁDÁNÍ PŘIPOMÍNEK UPLATNĚNÝCH K NÁVRHU OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Každý, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být navrhovaným opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohl u krajského úřadu uplatnit písemné připomínky. K návrhu opatření obecné povahy uplatnil připomínky spolek Tilia Thákurova, z. s., IČO: 22722335, se sídlem Thákurova 14/536, Praha 6 (dále jen „spolek Tilia“).

Připomínka:

Spolek Tilia upozorňuje, že návrh opatření obecné povahy nebyl zveřejněn v souladu s § 172 odst. 1 správního řádu. K tomu dodává, že podle závěru č. 20 poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a podle konstantní judikatury platí (cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.08.2016, č. j. 6 As 231/2015-44), že dnem zveřejnění (ve smyslu dokonání tohoto úkonu) se rozumí patnáctý den ode dne vyvěšení návrhu opatření obecné povahy na příslušné úřední desce a teprve poté začíná plynout zákonem vyžadovaných nejméně 15 dnů zveřejnění.

Vypořádání:

Připomínka je irelevantní. Závěr poradního sboru a i judikatura, která ho potvrzuje výslovně uvádí, že dnem zveřejnění dle § 172 odst. 1 správního řádu se rozumí patnáctý den ode dne vyvěšení návrhu opatření obecné povahy na úřední desce orgánu, který jej vydal. Současně dodává, že tímto dnem je zveřejnění dokonáno (i spolkem Tilia uvedená citace „*…dnem zveřejnění (ve smyslu dokonání tohoto úkonu) se rozumí patnáctý den ode dne vyvěšení…*“. Když byl tedy tímto dnem úkon zveřejnění dle závěru poradního sboru dokonán, nemůže teprve začít plynout 15 dnů zveřejnění, jak uvádí spolek Tilia.

Připomínka:

Nesprávným zveřejněním návrhu opatření obecné povahy došlo dle spolku Tilia k nezákonnému zkrácení práv osob, které mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny.

Vypořádání:

Připomínka je irelevantní. Výše je uvedeno, že zveřejnění proběhlo v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Krajský úřad nadto dodává, že k ochraně těchto práv je ustavena možnost dotčených osob podávat námitky do 30 dnů od zveřejnění návrhu opatření obecné povahy. Dle spolkem citovaného rozsudku NSS počíná tato lhůta běžet následujícím dnem po uplynutí patnáctidenní lhůty ode dne vyvěšení návrhu. Délka vyvěšení návrhu opatření obecné povahy na úřední desce tak nemá vliv na běh této lhůty, a tudíž nemohlo dojít ke zkrácení práv dotčených osob.

Připomínka:

Spolek Tilia se vyjadřuje k problematice ponechání některých jedinců pajasanu žláznatého, které jsou důležitou složkou veřejné zeleně, příp. jsou obzvláště významní pro vlastníky pozemků. Uvádí,

že opatření obecné povahy nevyžaduje ani pro „hodnotné a reálně neinvazní jedince“ povolení ke kácení. Současně poukazuje, že takové nastavení neumožní uložit náhradní výsadbu a znemožní ekologickým spolkům uplatnit právo účasti na ochraně přírody.

Vypořádání:
Připomínka je irelevantní. Právní úprava zavádí dva možné režimy odstraňování invazních nepůvodních druhů významných z hlediska EU. Buď se při jejich odstraňování postupuje dle režimu nařízení Evropského parlamentu a rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů a jeho provedení dle § 13d až 13l zákona o ochraně přírody, tj. k regulačním zásahům dochází v souladu se Zásadami regulace vydanými Ministerstvem životního prostředí ČR a opatřením obecné povahy vydaným krajským úřadem (viz výše). Nebo jejich odstranění v případech stanovených zákonem vyžaduje povolení ke kácení dle § 8 zákona o ochraně přírody. Uvedené platí i v případě, že by u ponechaných významných jedinců pajasanů vznikla potřeba jejich odstranění.

Citované nařízení EU ani jeho provedení však nijak nepočítá s náhradou za v rámci regulace tohoto druhu odstraňované jedince. V případě druhého režimu, tj. při povolování jejich kácení lze hypoteticky stanovit náhradní výsadbu dle § 9 zákona o ochraně přírody. Režim kácení toto opatření obecné povahy sice nijak neupravuje, ale krajský úřad zde jednoznačně vyjadřuje názor, že ani v takovém případě není ukládání náhradní výsadby za odstranění pajasanu žláznatého jako invazního druhou v zájmu EU namístě. Negativní důsledky způsobené šířením tohoto druhu totiž významně převažuji nad jeho funkcemi dřeviny.

Připomínka:
Spolek Tilia následně poukazuje na reálnou neúčinnost zajištění ochrany dalších zájmů dle zákona o ochraně přírody a krajiny, které mohou být při odstraňování zejména „starých stromů“ dotčeny. A to v souvislosti s tím, že ochrana těchto zájmů bude nekontrolovatelná a nevymahatelná, pokud se nebude vydávat povolení ke kácení dřevin.

Vypořádání:
Připomínka je irelevantní. Uvedené další zákonné zájmy mají v zákoně svůj vlastní režim ochrany, který není tímto opatřením nijak narušen a je nutné jej v intencích zákona řešit. Ostatně to je právě skutečnost, na kterou krajský úřad v citované části opatření poukazuje.

V souladu s § 173 odst. 1 správního řádu nabude opatření účinnosti patnáctým dnem po vyvěšení na úřední desce krajského úřadu.

Elektronický podpis: 31.7.2024
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Ing. Mojmír Pehal
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 17.4.2025 08:46 +02:00

Ing. Mojmír Pehal
vedoucí odboru

Přílohy:

Příloha č. 1: Přehled metod dle Zásad regulace pajasanu žláznatého.

Rozdělovník:

1. Zveřejněno na úřední desce Krajského úřadu Jihomoravského kraje

2. Do datové schránky jako příloha žádosti ze dne 31. července 2024, č. j. JMK 109219/2024, obcím na území Jihomoravského kraje s výjimkou obcí Malá Vrbka (okres Hodonín), Nová Lhota (okres Hodonín), Ostrov u Macochy (okres Blansko), Radějov (okres Hodonín), Rudice (okres Blansko) a Suchov (okres Hodonín)

Příloha č. 1: Přehled metod dle Zásad regulace pajasanu žláznatého, kapitoly 4.7.5.

Aplikace přípravku	Období aplikace přípravku (červenec – září)	Metoda	Číslo stránky v zásadách regulace	Preference metod
ANO	min. 2 měsíce před kácením	injektáž	28	1.
		loupání kůry	29	1.
	bezprostředně po kácení	zátěr řezné plochy	30	2.
	po vyrašení nových výhonů	odložená injektáž	30	3.
		postřik semenáčků/výmladků	29	3.
NE	-	vytrhávání semenáčků	31	2.
	-	ořez, kroužkování, vykopání	33	4.

Obecné zásady

Pajasan je vhodné odstraňovat metodami, které zahrnují použití **chemických, nebo biologických přípravků** na ochranu rostlin. Přípravky je třeba používat **v souladu s jejich povolením a s pokyny uvedenými na obalu**.[17]

[17] Informace o přípravcích na ochranu rostlin jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ:
Registr přípravků na ochranu rostlin [https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/];
Rostlinolékařský portál [https://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/#rlp].
Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky [https://eagri.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/odborna-zpusobilost].